

ea q̄ s̄ actis est in opposita sp̄ fici. Et
cū oppositorū sp̄ q̄tuor sint: q̄tia cō
modissime om̄ adhibet: q̄d dictio ecclā
et q̄ p̄ iūationē et habitū dñiū nō eē
aburieđa: q̄ uo relative opponit: si rē
p̄ se diuīdag nullū h̄ic locū: si p̄ actis
nō oīo negligēda dñiū em̄ hoīes
alios dn̄ari: alios huīre). **T**ec̄ dñm
diuīsionē (ea excepta q̄ vocē in signi
ficationē distribuit): nūl oportē p̄g mi
ngue ḡtine: **E**xcerpta ex libro
boetii de dñsioib⁹: cu: nono De diuīsionē
vocis in significatioēs:

Rit vocis diuīsio trib⁹ modis: **D**i
uidit enī in hecatoēs: ut equora l̄ abigua.
Plures enī res fiat vnu nomē: ut ca
nis. Plures rurs⁹ vna orō: ut cū dico
grecos vniſſe troianos: **A**lio aut mō scdm̄ modū. Hec enī nō
plura significat: s̄ mltis modis: ut
cū dñiū t̄finitē vna rē q̄dem
significat: q̄ t̄mung iueniri nō possit:
Hec her dñiū aut scd̄z mēsura raut
scdm̄ mltitudinē: aut scd̄z spēm. Hcdm̄
mēsura: ut ē m̄fīta ee mūddā: **N**āgmi
tudinē enī dñiū t̄finitā scdm̄ mltitudinem:
ut est t̄finitā ee corpori diuīsione. T̄finitā
nāg diuīsione mltitudine significam⁹:
Rurs⁹ p̄ spēm: ut t̄finitas dñiū figuraz:
T̄finita nāg st̄ spēs figuraz: Dñiū
et aliqd t̄finitū scdm̄ t̄p̄: ut t̄finitū di
nū mūddā: q̄ t̄mung p̄ t̄p̄ nēm̄ nō pos
sit: **C**ode q̄ mō t̄finitū dñiū dñiū: cu: q̄
supne vte termiñ scdm̄ t̄p̄ uiri nō pos
sit. **H**ec vox igit̄ nō plura fiat scd̄z
se. s̄ mltitudine de figuris p̄ditat̄: vnu

tm̄ ip̄a significat̄: **A**liq̄ vō modis
est scdm̄ t̄minationē. Quoties enī
sine detiātōe dicit̄ vox illa facit in
intellectu dubitatioēz: ut est: homo. **H**:
enī vox mīta significat̄: **P**ulla enī
diffīcile ḡtūsa audientis intelligēta:
multis raptat̄ fluctib⁹: errorib⁹: tra
ducit̄. **Q**uid enī q̄s auditor intelligat̄:
vbi id qd̄ dñces loq̄: nulla detiātōe
excludit̄. **R**isi enī q̄s ita diffiniat̄ di
ces: oīs h̄o abulat̄: aut ētē qd̄a homo
abulat̄: et h̄it nōe (si ita ḡtigat̄ de
signet: intellectu audiēt̄ qd̄ rōnabilit̄
intelligat̄ nō habet: **F**at et alie detiā
tōes: ut siq̄s dicat̄ da michi: qd̄ dare
debeat nullq̄ intelligit: nisi intellectu
et certa rō detiātōis addat̄. **V**el si q̄s
dicat̄: nem̄ ad me: quo veniat̄ l̄ q̄n̄: nisi
detiātōe nō ḡgnoscit̄. **C**est aut ōe
qd̄ abiguiū dubitabile: nō tm̄ ōe dubita
ble abiguiū. Hec enī qd̄ dicta st̄ dubita
bilita qd̄e st̄: nō tm̄ abiguiū. In abi
guis enī vterq; auditor rōnabilit̄ se
intellexisse arbitrat̄: ut cu: q̄s dicat̄ Au
dio grecos vniſſe troianos: vng p̄t̄ intel
lige q̄ greci troianos vicerūt̄: aliq̄ q̄
troiani grecos: et vterq; hec dicentis
ip̄iū sermoib⁹ rōnabilit̄ intelligit̄: **C**ū at
dico da michi: qd̄ dare debeat nullq̄ ex
ip̄is sermoib⁹ rōnabilit̄ auditor intelligit̄.
Qd̄ ego enī nō dñi: ille poti⁹ suspici
bit̄ q̄ aliq̄ rōe id qd̄ a me prolatū nō
est: p̄spicat̄ videat̄. **T**ot ḡ modis
cu: vox diuīsio fiat: aut p̄ signifia
tias: aut p̄ modū significationū: aut p̄
detiātōe: in his q̄ scdm̄ significationā

diuiduntur, non solum diuidende sed significatiōes: si etiam diūtas res ē (q̄ designat) diffītione mōstrādū est: - **L**e^r ex ca^r. 2°
eigē libū **Boetii**: **D**ocis in significatiōes p̄ras fit diuīsio: quoties vna
vix plura significatiōes apt̄: et eis plāli
tas significatiōes ondit. **N**ot n̄ dico ca
mis q̄dā q̄de nomē est: et hūc q̄dru
pede latrāteq; desiḡt ret celestē q̄ ad
morbidū pede orionis mitat: est q̄ a
lig camis maing, q̄ in imodeātā crescent
magmītudīz corporis ceruleg appellat: -
Cuiq diuīsiois duplex modū est: **M**ult
et **N**ot enī unū nomē multa h̄at:
aut oīd iā vībūs nōbāq; q̄pōta. Et
nomē q̄de multa h̄at: ut q̄d sup̄ posui:
oīd vō multa h̄at: ut est: **A**io te eacida
romanos vincē posse: Et nōis q̄de p
significatiōes p̄ras diuīsio: equocatiōis
p̄tio nūcupat: orōis vō in ficiōes
p̄ras distributio: abiguitat̄ discretio ē:
(quā greci aphibologia vocat). Itaq;
fit ut nomē multa h̄at: equocatio sit:
oīd vō multa designat̄ aphibologia
at̄ abigua predictur: - **V**. ex **Boethio**:
Dex cū vōcē in sua significata dist
inguim̄: ea nōnūq; q̄plecti sufficiet: q̄
ad rē p̄am faciūt. **S**lō īgt: **C**ū d^r
Membra diuīsiois debet euacuā totū
posse diuīsi: intelligit̄ de diuīsioē gn̄is
(totū et acītū): - **E**st aut̄ oīs diuīsio
duplex: **N**ā aut̄ vñq ar̄ sp̄hīcis ē tñi
q̄ diuīsio equore, tñi diaf̄: Aut̄ orōis quā
aphibologia greci nos abignū dirim̄.
ut dico te Eacida romanos vīcē posse:
Ambiguū: adiectiōe tñi, l̄ muta-

291

tione orōis ap̄tēdū: **E**quorū **H**i
institutioē e quorū est: ad grammaticos
q̄fugiedū. **O**rig aut̄ equorū q̄d nec
acentu: nec aspiratoe: nec ḡne: nec
orthographia: nec nūo: distīguī p̄t̄.
Thīn modis q̄dā ad mltiplices
vñias q̄ res tñiq; applicai p̄t̄: aut ex
se solo: aut ex adiūcto potīgymnō vīm
hīc dīct̄: - **A**mi distīctio: nō vñq doc
ne. **M**ulta enī alit̄ physicg alit̄ p̄mg
phys aliter dialecticg aliter orator expōit.
Quāobīe iſanire n̄ vidēt̄ nōnulli. q̄
adeo rudes s̄t̄ at̄ idōti s̄t̄. ut audēat̄
asserē dialecticū equocatē effugē nō
posse. nūsi singuloy vībōy vīm ac p̄a
tē optīe noueit. q̄ a grāmatici tradit̄.
quā si app̄me tenueint̄. equocis ip̄m
ip̄līm̄ nō posse. **P**aro etenī pene nū
q̄ mltiplīcū fītōe vībōy dialecticū dī
aut decipit aut decipit̄. **M**odi ergo
q̄dā **C**erīa eos ip̄os q̄ rōtināt̄ fallūt̄:
quos que eos distīguēt̄ vñq nō ē
discipline. **A**ristoteles q̄ndit̄: q̄ multa
in physic v̄t nāl̄: q̄ multa in p̄. phīa
v̄t metaphysic: multa in ethīc: v̄t
moral: nōnulla in dialecticis: v̄t lo
gīcī distīnxit. **H**ec v̄t q̄le sit (qd dīxī)
pateat: exēplis utamur. **I**nfinītū di
cī: cuiq terminū iuenire nō possūg.
Non ergo h̄at̄: si tñi alio q̄dā modo
h̄inūt̄: alio discretū: finītū dicim̄.
Et hoc q̄de appōsitiōe: illud diuīsione
finītū assērit **A**ristoteles. **T**ps aut̄
vtroq; mō: q̄uis siq; q̄tū nō diu
sionis tñmō: si magnitudīs finītū
singit̄: nō diuīsioē solū: vexet̄ appōsi

tione infinitū dici posset: Itē unū in
physicis qđe App⁹ continuo dicit: ut li-
nea vna: idivisibili: ut pūcta vngi-
tore ut vnu vappa: In quo pme phe-
scdm se: et h actus: vnu distinguunt:
eigz qđ vnu h se est: mltos subiunt
modos: At dialecticā: nūo spē gne
(ut Cīcō hō dīl) vnu dici pspexerit.
Ita cū vnu sit qđ a ceteis se iunctū sit.
ipm sdm vnu (qđ idivisibile est)
hac vna eadēq; scatō sp̄ dicit: mo-
dū nūiat: Alter⁹ modū mltipli-
cū dixi: cū nō ex se: h ex adiūcto: tñm
adeo parvū atz mltiplib⁹ modis su-
mit: ut nō eadē pñate: h alia atz alia
hrc videat: ut homo cū dico: qđ frē
vides: pro quo accipiāt ignoras. H̄i
(disputat) aut si (spes est) adiūxero:
alit atz alit accepisti. Has suppositōes
iuniores appellant: q̄s siq̄s penitus
tenē cipiat: dialecticōz (q̄ ea de re
mlta et protensa volumina cōsp̄-
serunt) diligent. Libros euoluat.
Nobis solū admonuisse (tñz accep-
tōes ex adiūcto mutai) sufficiat.
Nā eis rei diligētor̄ doctrinā: et lo-
gior est: et ad vnu orator̄ affert pe-
ne nichil. Niderit enī ne cōplura
eis modi nō ad vnu: h abusū iecta
sint: Q̄ siq̄s putauit in statu le-
gittimo p̄ abiguū aphibologīa h̄i
modi posse icidē: cū id vnu euenerit
dialecticōs q̄sulat: nos qm̄ raro ac
pone nūq̄ articulē putaq: cā lōgā atz
obscurā doctrinā p̄misq̄: Et her̄ q̄
dixi eo tendit: ne tu etiā (sicut om̄
rei ignari) ad dialecticas aphibolo-

gias et equocatoēs grāmatīcū putes
mlta posse coferre: ~ **C**ū qm̄ de vocis
scatōe dixi: pauca de partitōe totiq;
eq̄gnis differant. Itā ceteor⁹: v̄ ex his
q̄ dicta s̄t iā s̄t: l̄ ex his q̄ dicent: aptissimē
ratio constabit: ~ **C**ofū igit̄ q̄tuoz modis dicitur: spē
continuo sp̄nūl: v̄trū ac pñate: ~ **C**otū spē cū partimur: in s̄bales p̄
tes pñimur. H̄b statiales p̄tes s̄t: ex q̄b
vñigaz s̄ba p̄ q̄stat: et matia et forma.
Hoc mō dñq̄ hoīem aīa et corpore cōstāe: ~ **C**otū ḡtinū: in p̄tes sp̄ integrates
s̄t̄dīg. Integrates p̄tes dixi: q̄ totū ita
q̄ponūt: ut nō ad formā: h̄ ad matiaz
eig reduci videat: ~ **A**haz alie s̄iles: alie
dissiles. S̄iles dicit̄ q̄ s̄t eigde rōis: ut
coro ossa nerui ceteaq: q̄b aīalūc
corpora q̄ponūt: Dissiles: q̄ no s̄t eigde
rōis: ut homo in caput thorace mang
et pedes partit⁹. In pñatō h̄c modi (p̄
ea q̄ de oī diuisione cōt̄ dixi) dāda est
opa: ne p̄tes pñū q̄misceamq: nā qui
hoīem in pedes thorace caput brachia
mang et digitos partit⁹: aut cū dixit
caput: oculos aures ceteaq: h̄ modi addit
pñculas: oīa q̄fudit: ~ **C**otū vñisula
te in idividua discerpit: ~ **P**ostremū
aut totū pñate: id in vñutes ac pñates
s̄t̄dīt: ut aīa in vegetate sensiblē rō-
te. Nō enī ḡnis in sp̄es l̄ diās: h̄ dist-
butio est: ip̄m uite nāq̄ s̄t sp̄es sp̄ atq;
dr̄ne: Rec totiq; cotinui: cū de pñib⁹ sius
ḡtinū: nullo mō pñitai possit: Rec
est rei vñis in idividua: v̄l qm̄ pñates
ip̄e ḡna: nō idividua: v̄l qm̄ in idividua
equalit̄ vñle descedit: ~ **N**ex de to-

rig dissepatione sat dictum est.

Geneis autem in proxias spes fuit diuisio.
Quia quod dicit substantie aliud animatum aliud
inanimatum: cum non in proxias divisione parti-
tum sit: non recte diuidit. Quia enim tamen animatum
quod inanimatum substantia est: non tamen in hec primo si
in corpore et incorporeo substantia scandit. Deinde
corporis in animatum et in inanimatum: et animatum
in animatum sensibile ac insensibile: eo quod
modus usque in speissimas species. Num ergo
diligenter adiutatur ut in primis species a divisione
diuisio fiat. **T**er deinde ut species potius quam divisiones
accepientur. In species enim genere: non in
divisiones scanditur. Neque enim tamen species ple-
nariae nomine carent: maximeque ille quod rursum
est genitrix disiungit prius: quod subalternas nunc
cupamus: divisiones species loco ponentur. Quia autem
divisio sit quia aliud ab alio distractum assertum:
omnis divisione ad diuisiones: quoniam non oemido-
neam est. **C**ontra ergo triplex est. Que
actu a sebore separari potest: ut sedere stare ca-
didum esse nigritate esse. Que actu quod non
separatur: sed sola rore ac mete disiungit posse
ponitur: quo albus cygnus a nigro corvo
differre vides: Et que nullo partito: non
modo non actu: sed ne mette quod tolli potest:
nam si tollit: id quod perimit quod ea re ab
alio dicitur: ut rorli: a ceteris hominibus dicitur: et si
torem ab eo tollas: nec homo quod erit.
Quia dram solam in diuisione genitrix adhi-
ber debet: nam reliqua diuisio quod per ambo
fit: accommodatur. **D**einde ipsas sunt substantiae
(quae et species appellari possunt) sub genere
ponentur proprio: sive quod oppositas (ut iam dicitur
est inueniuntur). **P**ropositione negationis
cum unum tamen nomine sit redditum: non nu-
merozalium primi: sicut tres: septem: alii
non primi: ut nouem: **N**ominis: ut colorum: alii
negri: alii albi: alii albae neutri: per
habitum et proutem: ut animalia alia ratio-
nalia: alia irrationalia. Reliquae quod relationem
oppone: in diuisione genitrix locum non habent:
Ad hanc ordinem quedam retine debet
diuisio: ut negatio per postrema ponatur:
affirmatio et habitus predat. Quia et donec
murmur facilius: et natura per affirmatio et
habitum est: posterior negatio atque proutem:
In diuisione genitrix usque ad species ultimas
recte diducta facile est omne speciem (quod per
genitrix substantia sit) substantiae differe oportet. **S**ed
stat enim divisionis genitrix atque divisionis. **C**ontra
re nec genitrix haec differat: nec tamen
dua divisiones possunt: nec enim ultimum vel
ultimo est: nec dividua substantiae divisione
possunt differre: **C**um ergo re aliqua divisione
voluerit. facta diuisione supposita genitrix usque
ad extremas species genere eis rei proximam
ponitur: deinde eis genitrix diuidetur dram genitrix
adiungitur: quod si rei non exequatur ita ut
quintantum et tertia adiungatur. **E**cce quarta: quo
usque divisionis nec plura nec minus sed rem
ipam perfite absolute oportet: adeo
ut cum ea quintatur. **N**ec cum volo diuisire
hominem: per quod animal (quod homo proximum genere
est). deinde rorli assumo: dico quod hominem
est animal rorli: quod homo hominem exprimitur
est: nisi quis putet (ut platonici celestia
quod corpora quod perpetua ac immortalia sunt)
animal est rationalia. Ita enim ex sectione
animalis rorli mortalius atque immortalius mortali-
tas differtur hominem est applicanda: ut homo
sit animal rorli atque mortale. **N**ec si quis (ut
antiquitas credebat) nymphas esse quodam
longioras: mortales quodam: sed hoc homibus
diviniores: quod ex se rorli modo distant:
cum homines si nichil penitus audiat nichil

distant; si q̄s in qua id verū esse putabat a
facta huius mortali ḡni distributione,
q̄ hoc ex se q̄dē rōanādo sciat; illud vō
nō ex se rōanādo p̄mo. si q̄ audiebo
re atq; actu didebat sciat: dicēm̄ hōiez
ē aīal rôle mortale discipline capax.
At ita demū q̄qd homo eit: hōmō eit
aīal; et q̄qd hōmō aīal homo eit: nec
pl̄g nec m̄nq positiū eit in diffōe. Ed
nū accidit: ut̄ retro poteris. Dīminutā
ētā diffītio v̄bis maiorē: abūdās m̄o
rē rey cumulū facit. H̄e nū quid
sit v̄bū aduenire studeā: genq p̄?
vōte s̄z assumā: et cū oēm vōte vīda
in duo scindī: in ea q̄ aliqd ac in
ea q̄ nichil significat: vōte scīte
dico ee v̄bū: s̄ no sufficit: nā signi
ficiātū vōtū q̄ natura scīt: v̄ba nō s̄t:
addo uiḡt (iſtitutōē h̄tās); ut a noīe
separe (nū tpe); ut ab orōe v̄bū separātē
segrete (q̄ nulla ps scīt separāta) vi
deo ee adūcēdū. Ita diffītio v̄bū rei
exequata: est v̄t̄ vōx iſtitutōē signi
ficās: cū tpe (q̄ nulla ps scīt separata).
Derū q̄admodū ex diuīsione colligī
diffītio: sit ex diffōe rūrū habet diuī
sio p̄t: veluti ex hac ipa v̄bū diffōe vōte
diuīdem̄ in h̄tām̄ et in nō scītē; et
vōte scītē diuīdem̄ in natura scītē
ut genitq; et iſtitutōē: et h̄ac v̄n
cū tpe l̄ sine: et v̄trāq; in ea q̄ p̄tes
separātē aliqd scīt ut orō: et in ea cuīq;
ps nichil scīt separātē: ut nomē si abs
tpe: si cū tpe v̄bū. Ita cū ex una p̄te
dīmē in diffītione m̄duītē s̄t: facile est
cōde orōtē oppītā ex alteā p̄te collocātē.
Ex hisce dīlbg illud p̄spicātū est res
m̄ltō pauciorē: q̄ finūos. Ita si
finūi reb̄g exēquaret̄: cū diffītio q̄

diuīsio duob̄ tñ finūs dīplexis fieret.
Tot si huit ḡnū (q̄dē est aīal rôle mōle)
Cū nichil enī p̄lybet ita exēplo v̄t̄ tac̄
si lōgeue n̄ymple nulla existēt dīsā
pl̄na scītēs: si huit inq̄ rei (q̄ genē
vna est) dīplexq; eit finūg dīposito v̄ filiū
huit dīmē (q̄ est) discipline capax: diffī
tio q̄ longior facta eit fināoy inopia:
duob̄ h̄n q̄fīta eet: Cōde mō si ei ḡnū
vocabulū eet: q̄d̄ orōtē cū vōte ex iſtitutōē
scītē cū tpe l̄ sine tpe cōe eet: et huit
dīmē filiū q̄ est (q̄ nulla ps sepātā scītē):
diffītio nōt̄ v̄l v̄bū duob̄ tñ finūs costaret:
Hoc ipm̄ et in diuīsione q̄spīne luet:
ut cū dicim̄ rey dīm̄ q̄dā s̄t bona. q̄dā
s̄t mala. q̄dā iſtā (que gr̄i dīant
dīmē p̄pā): triptita facta diuīsio eit:
qm̄ eit q̄dē differēt p̄pō vōtābulo c̄tēq;. Ita
scītē ita distribuēt: rey dīm̄ alia
dīmē: alia iſtā: dīfītū alia bo
na: alia mala: in duos q̄dē tñ minos se
caret: verū tā auditores q̄s ipm̄ ignora
tia q̄fūdēt: cū differēt (nīli aliud quid
ant̄cessēt) dīmē oīs et equalitatis aut
silitudis m̄g scītā habet. Quād oportet
diuīdēdo ne q̄fūsio scītē (q̄ diuītōē oppo
sita eit) certa p̄ponē: ut incertitā quasi
cūscīta detīmēt̄: **D**erū de fīa
li diffītione hactēng. P̄t̄ de cētēs breuīg
p̄t̄īgām̄: **D**escriptio accītāles dīmētās
(q̄ separātē nō p̄nt) q̄tinet. Et si totā rem
absolute hōmō una ondīt dīmē: cā solā
poneq;: ut hōmō eit q̄d̄ rīdē p̄t̄: **O** si id
nō accidit: cētēs appōnēt̄: quon̄s v̄t̄
descriptio cū re possīm̄: ut cūal eit q̄d̄
p̄pō v̄l p̄t̄ in oppositōs locōs mouēt̄:
Enūtātōe p̄t̄ aliqd diffītūm̄ cū
int̄grātēs oīs atq; p̄ncipales assumīt̄

ptes: ut qd voluq̄ ondag hoc pacto. Do-
mī est: q̄ fidamētis et paetib⁹ et tect⁹
constat: **N** si pte ptes afferre videatur:
l' forma l' fine apponeh: nā et theatra
colunis ex aliq̄ pte suspetata tecta domi
nō s̄t. Quare si vndiq̄ paetib⁹ et tect⁹
quāta atq̄ oclusa dicas forma: si ad ha-
bitationē cōstitutā fine: si vtrūq; utraq;
re significatiō expresseis: Her a descriptō
differt. nā et s̄l̄ quasi ptes in illa ecclā
gnāt̄ nōnūq; hic tñ sp̄ singule diffi-
nēdo: minorq; s̄t: q̄ m̄ descriptione vel
malora l' eq̄lia nōnūq̄ minoria iue-
niri pnt: **D**ivisiōne diffiniēm̄ cū
aliqd gen⁹ qd̄ sit p̄ sbiectas el ptes oēs
pēias atq; diſciplinas expliq;: ut aūl est
qd̄ sensu tñ l' sensu et rōe s̄l̄ vltur:
Hec diffiniēdi rō gnālissimis gn̄ibus
ac̄modatissima est. Nec enī faciliq; aut
explicatiō ea qd̄ sint enodare possim̄: q̄
si sp̄es l' dñas eis p̄mo sbiectas dñes
v̄l sp̄es diffiniōnes diſulgēdo p̄feraq;
ut sba est q̄ l' sensu l' mente p̄ se eē cop-
hēdit: Et q̄p̄itas est cū tñ ptes l' col-
ēmno quidq;: l' distict⁹ acerūl ex vni-
tib⁹ cōstituit: Hoc mō et qd̄ est de
scribit̄ cū dicām̄: Ens est qd̄ l' p̄ se q̄ficit:
v̄l alteri inheret. **T** siq; nō prima,
s̄ logiora enuat q̄ tñ cūta p̄p̄ multitudinē
qphedi nō p̄t̄: nō p̄ diuisionē explicab;
s̄ ea rōe vte: q̄a nōnulli diffitiōes
nō recte. greci tuicov appellat: ut sba
est (obi grā) ho equi: bos: arbor: ~
Aed de diuisione ac diffitiōe satius ml-
tar: mūc de obligatiōe nōnulla affeām̄:
Obligationē iūniores appellat: nū
nec necessaria nec impossibili re p̄
posita: de ea sic disputat: ut positionē

custodiāt: quā et ob ruditate iscarāq;
sodesē id ferent: et ad nichil apta.
Thesis ergo quedā (quā nos diffiōne
in rhetoriis nostrām̄) obligatiō est: quā
qui defendit idcirco d: obligatiō q̄ non
licet ei q̄q; assere: qd̄ cōtra id qd̄ posuit
ēe videat: Quā ad re p̄cepta etiā
qda aferunt rhetores: mea sc̄elēta vti-
lissima. Qā q̄ ea negligūt: aut eiusde
obtorto et neq̄q̄ v̄tūt̄: eos indeo
tq̄ pueros: aut oīo rudes: mō hoc mō
illud inconstanter (ne stulte dicā) affir-
mare. **T** qd̄ ne tibi v̄l in sermone l'
in scribēdo accidat: p̄o tate diligēt̄ rau-
ne qd̄ ex re (quā iā posuisti p̄posuisti)
sc̄q̄: l' ex ea simul cū uno plurib⁹re
id datis ignorat̄ neges: ut si hoīes dixeris
nō negab aūl: aut si hoīem eloquerē
nō negab prudētē: et si her: p̄bi q̄
mirū ēē nō negab repugnat. **C**onf-
vo: siq̄d positionē repugnat: aut vni/
plurib⁹re l' disceptādo q̄cessis: l' quoniam
modo in sermone datib⁹: sp̄ negādū est.
Alit̄ enī nos ip̄i causa nostra cūtereg:
et ex adūrāt̄ causa nō ex nrā dicēm̄.
Ita eloquerē que dixis: mep̄t̄ negabis:
nā v̄o et eloquerē s̄i s̄l̄ ip̄prudēt̄ asse-
rere: stulticē est. **T** Adher dāda ē opa-
ne qd̄ afferas: ex quo alieq̄ rei (quā id
q̄cessisti protulisti) oppositā euemat:
ut si quē insoletē appellaueris: endē p̄cepta
coli ab oīib⁹ affirmes. Deq̄t̄ enī isoletā
arrogātā: et hāc odū: q̄re et insoletā.
T p̄t̄a si qd̄ ex q̄b⁹ que id q̄cessa s̄it:
et oppōto eis qd̄ abnuis uno plurib⁹re
q̄ficiat̄: id v̄o si cū assecurātōne magis
affirmādū est: ut si qm̄ oēs hoīes na-
tura eloquētes credis: artifcio te negas

eloquere: illud constat p̄fendū est:
nulla t̄ obfuscatione ad eloquātā iu-
uāi. **T**p̄ igit̄ q̄cqd seq̄ ex ijs que
aut sponte aut interrogati dedim⁹,
aut et roarti gressim⁹ aut oppositis
eoꝝ q̄ repugnat: credidū. **N**el spōte
si p̄ me dū durim⁹ spōte negabim⁹.
interrogati nō redim⁹. nisi res plane-
sit nūtia v̄l̄ impossibilia sint. ex vi-
oſecutionis p̄ repugnati. r̄n̄dēdū.
Deīn v̄d si q̄d eīḡmōi fuit s̄t que
iuniores p̄linetia dicūt: ex q̄litate
rez ip̄aꝝ q̄ p̄ponūt: r̄n̄dēdū. **A**c vt
p̄ se qd̄ māriū est nūq̄ q̄ negadū:
sic impossibile p̄ se nūq̄ credidū. Quas
ob res d̄genio ante totā r̄ (et q̄dem
arriter) p̄spic̄ debem⁹: et singula
eoꝝ q̄ dicim⁹ ita q̄siderāda: ne q̄cqd
ex q̄trūq̄ re q̄sequat̄ lateat. **T**her
qm̄ oratois mā plerūq̄ visilib⁹ raro-
nūtia est. ac visilia in v̄trāq̄ p̄tē
nōnūq̄ trahit. aut h̄nt ex altera
q̄ p̄tē aliqd̄ visile. vt ip̄aꝝ q̄ visilia
s̄t q̄n̄z opp̄t̄ videat̄. **V**t mlt̄ pecu-
nie q̄ offici cupidiores s̄t. cui oport̄
et v̄tisilit̄ dicit̄: q̄s est q̄ nō offici q̄
pecunie cupidior sit. qm̄ qm̄ ergo ita
se res h̄nt. diligēt̄ adīct̄ est am-
modat̄dū est. ne ut ignorātes mō
hor modo illud in eade suscep̄tione
dic̄ videamur. Qd̄ cū om̄ difficultū
in dico sit. sit facilis. si sine quo p̄-
uenturi sum⁹ mēte q̄pletari: et q̄cqd
dic̄ eo dirigam⁹. **C**herū ne q̄s putet
her̄ p̄cepta que breuiter expoſuim⁹.
nō tantope v̄tilia ē. nō quābor l̄
ad doctrinā tuā l̄ ad rhetoricoꝝ q̄me-
dationē: exēploy loco ea dic̄: q̄ multi

(suo et mltitudis iudicio) docti costar̄
asserūt. **P**uos (si videbit̄) alīs volu-
mt̄ b̄ḡnoiāt̄ redargue, vt eoy meoia
nō ut ip̄i putat cū sc̄e laude, s̄ ignorātie
culpa. et q̄de quouſ̄ lingua latina (ad-
dā et grecā) existit: posteris tradatur.:
Holent ergo mlt̄ rhetorice artis ignai
nob̄ de t̄hē r̄tu eloquātē p̄ncips. **M**arcus
Tull. mlt̄ volumina ea d̄re nob̄
relliq̄rit: quo nemine vñq̄ melius rhe-
toricā donuisse afferūt. Deīn sui oblitū cū
logis in sermone presserit: **M**arcus Tull.
aut̄ alīs at̄ alīs eadē de re s̄p̄fisse ac
in diūs volumib⁹ dulcas op̄iones te-
nūt̄sse: Et quo rudes et agrestes hoīes
q̄sī nō vident̄ q̄sī q̄sī nō vident̄
q̄sīd̄isse ip̄am rhetoricā: nō dōt̄isse: **N**ō
dico her̄ q̄ michi erā. **M**arcus Tullius
q̄sīd̄isse ora vident̄: s̄ q̄ ex v̄bis seq̄tur:
Idcirco maḡ in scribēdū fuisse videat̄
q̄ Cicero tot op̄iones (vt ip̄d̄ic̄) sc̄rū-
fit: q̄ libros edidit: **Q**uid q̄ agaso
s̄p̄fisit? Turpe est inq̄ latīnis a grecō
hoīe. Deīn cū mlt̄ relīcta de facultate dīcē
volumina: **A**ristoteleꝝ Hermogenē De
mosthenē ac Isocratīa scholā in me-
dū adducit: q̄ oēs qm̄ greci fūnt̄: nō
dubito quin videas irretiū ip̄is suis
teneri adūsā. **H**ec adīct̄ placuit:
nō ut ignorātā alicq̄ detegere (ne-
minē ent̄ nouāu): s̄ ut intelligas p̄-
cepta her̄ obligatiois: sp̄ in d̄ s̄mone
ac discep̄tione: ac mlt̄ maḡ in scribē-
do q̄sīd̄a. **N**ūq̄ ent̄ dic̄ cū assevera-
tione poteris (quod Cicero admonet):
nisi q̄ dicta s̄t, faciliora tibi exerita-
tione feceris. **R**ā q̄ her̄ negligit: eos

video (alioqui doctos) ea ignoratio sua
sc̄ptia ḡnēt̄: ut nō pudore affīc̄ non
soleat: q̄n cū h̄ymoi h̄oib̄ sermo haberet.
Quos siq̄s reuocare ab erratis vellet:
nō sūi l̄ doctrine ip̄iḡ grā: s̄ itoleabili
q̄dā arrogātia id cū fare putarent.
Quare putrēsant h̄i q̄dē sua insitiat̄:
q̄uis dōtis oib̄ at p̄tis dedecorū sint
cū m̄t̄ eos enum̄eret̄: tu nō da op̄a/
ut nō her solū: vix ut m̄lt̄ maiora
et plura cōsequās̄: ut rōe dīsc̄di recte
habita: et maioz sc̄iētia rōe nō abiēta:
vere dōt̄ et sis: et nideais; **(finis)**

C̄cerptū ex Isagoge Ioānis mūrmellin
mūrmellensis: in dece Aristotelis de
p̄dicāt̄:

Idagogen h̄at (in dece Aristotelis p̄
p̄dicāt̄ p̄ncipis categorias) triib̄
digero capitib̄: quoz Amo q̄dē aḡa de
vobib̄ (a p̄dicāt̄ serie) reiectis et a
lienis: Z° aut sup̄ h̄o us: q̄b̄ ī ordine
categorie loci est: Z° vō dōces aliquot
tradāt̄ q̄ l̄ ad diuīsa p̄dicāt̄. l̄ ad u
vn̄i⁹ eīḡdēq̄ seūctas sp̄es referuntur:
Noīro ut her medie fan̄liq̄ q̄medari
possint: et tenaciq̄ inhēre: singula ca
pita in suos titulos s̄t̄ distributa: ~

De vobib̄ a p̄dicāt̄ serie reiectis
et alienis. isagoges in Ar̄l̄ p̄tra Caput. i.

Dece ee p̄dicāt̄ Titul⁹ p̄m⁹:
Prīm⁹ om̄n̄i Aristotelis dece catēgo
riās constituit: q̄ a Cūtiliano
clemēta dīcūt̄: a Deucino H̄oetio p̄di
camēta: **H**ut aut h̄i: s̄ba q̄ttitas ada
liq̄. **S**ba est (ut singulat̄ exēpla
referat̄) ut homo. **N**atas ut linea. rr.
Sed et his ea v̄sculūs q̄plexi sumg.

Arbor sex seruos feruore refrigerat v̄stos
Rūni cras stabo: nec tunicat̄ ero: ~

De p̄dicāt̄ q̄sīs Titul⁹ Z. 9: ~

Dece p̄dicāt̄ q̄sīs tradūt̄ erū
diti. **Q**uid Quāt̄? **Q**uid huī? **Q**uale
Qd̄ ages. **C**id pat̄es. **O**bī. **C**m̄. **C**uō
sūt̄ e. **C**uō h̄ad habituatū est: **C**ū cū
q̄rit̄. **C**id ē socrates. **C**āndēt̄ h̄o aūl̄ aut
s̄ba (que a h̄bḡ d̄ cēntia). **Q**uāt̄ est
socrates. **C**ārogata r̄ndet̄ q̄dūcib̄t̄. **C**id
platonis. **C**āmgr̄. **Q**uāt̄. **C**ēp̄as. **Q**uid
agit̄. **D**isputat̄. **Q**uid pat̄it̄? **V**berat̄.
Obī philosophat̄? athēnis. **C**m̄ locut̄
est Alabīadi. **H**odie. **C**uō sit̄ ē. **S**tat̄.
Cuō habituatū ē. **P**alliat̄:

Rouē regūl̄ agnōsci voīes a p̄di
camentis alienas. **T**itul⁹ 3: ~

Quēad modū (ut Deucino H̄oetī v̄bīs
v̄t̄) q̄ serē īgeniū volet agrū. libēat̄
arua p̄g frutib̄. falce rubos filiē q̄
resent̄. ita et nos p̄mū te doreb̄ q̄
voīes a p̄dicāt̄ alienē sint. ut nō
reiectis in p̄dicāt̄ seūle collocādas
fan̄lii rōe cōphēdas. **T**enēde ḡ tibi s̄t̄
nonē regule: q̄d̄ his triuialib̄ v̄scul̄ q̄phēdi:
Cōplexū. cōsignificās. fītu. polysemia
Vox logica. deg. exēdes. p̄uatio. parsq̄
Her studiose categoriās nō ampiātur: ~

De reiectis a p̄nt̄ orde vobib̄:

regulay nouē p̄. **T**itul⁹ 4: ~

Prima regula her est. **N**illa vox com
plexa (n̄ s̄p̄t̄ loco ampiat̄) in p̄dicāt̄
poit̄. **N**on s̄iās interrogārūt̄ te in q̄
categoria collocat̄ (usq̄ h̄omo): in nulla
r̄ndet̄. **S**ignate aut addite (n̄ s̄p̄t̄
locō ampiatur): q̄ ob v̄boz inopīā sepe
nō plurib̄ p̄ uno cogimur. v̄t̄ita ut
tamēsi voīes s̄t̄ plures: intellect̄ t̄ sit
s̄plex et res q̄fāc̄ vna. **G**ēp̄s grā. **C**or
p̄ aiāti licet vox sit q̄plexa agēnā t̄ est
vnu: sic et q̄ttitas q̄tipua et q̄t̄ dis̄ta:
Z. 2. r̄gula. Titul⁹ 4: ~

Nulli s̄p̄t̄cōgōremati longē in categoria,